

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudců JUDr. Veroniky Burianové a Mgr. Aleše Smetanky ve věci

žalobkyně: **S. B.**
zastoupena advokátem Mgr. Zdeňkem Honzíkem, sídlem
Rooseveltova 49/16, Plzeň

proti
žalovanému: **Generální ředitel Vězeňské služby České republiky**, sídlem
Soudní 1672/1a, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 5. 2021, č.j. VS-25262-27/ČJ-2017-80000L-51ODV,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 5. 2021, č.j. VS-25262-27/ČJ-2017-80000L-51ODV, se z r u š u j e a věc se v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je p o v i n e n uhradit žalobkyni náklady řízení ve výši 15 342 Kč ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Zdeňka Honzíka, advokáta.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Žalobkyně se žalobou ze dne 26. 7. 2021, Krajskému soudu v Plzni (dále též jen „soud“) osobně doručenou dne 28. 7. 2021, domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 5. 2021, č.j. VS-25262-27/ČJ-2017-80000L-51ODV (dále též jen „*napadené rozhodnutí*“), jímž bylo zamítnuto žalobkynino odvolání proti rozhodnutí ředitele Věznice Kynšperk nad Ohří ze dne 24. 7. 2019, č.j. VS-92475-54/ČJ-2016-8027PR5 (dále jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“), a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Prvoinstančním rozhodnutím bylo rozhodnuto tak, že podle § 181 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „*zákon o služebním poměru*“ nebo „*služební zákon*“), a s odkazem na § 60 téhož zákona nemá žalobkyně nárok na zaplacení hodin odpracovaných v souvislosti s § 60 zákona o služebním poměru, včetně zákonného úroku z prodlení.

II.

Žaloba

2. Žalobkyně uvedla, že předně poukazuje na skutečnost, že se jedná o její druhý žalobní návrh, vedený před Krajským soudem v Plzni, když předchozímu žalobnímu návrhu bylo Krajským soudem v Plzni vyhověno.
3. Dále uvedla, že se důvodně domnívá, že „*ani po doplnění dokazování tak, jak bylo, po zrušujícím rozsudku, závazným pokynem žalovaného uloženo prvoinstančnímu orgánu, situaci nezměnilo*“. V průběhu správního řízení před služebním funkcionářem - ředitelem Věznice Kynšperk nad Ohří byla provedena jen drobná úprava v části svědeckých výpovědí a ve správním spise ponechány důkazy provedené v předchozím řízení. Tyto důkazy s naprostou jistotou prokázaly, že § 60 zákona o služebním poměru není a ani nemůže být dodržován a ani fakticky bez většího počtu příslušníků jej dodržovat nelze a přesto jsou jí z pracovní doby odečítány přestávky na jídlo a odpočinek tak, jak má na mysli § 60 odst. 1 služebního zákona.
4. Žalobkyně vykonává funkci inspektora strážní služby - operátora, kde je zastupitelnost velice striktně uvedena ve směrnících pro výkon této služby a nahradit tohoto operátora lze toliko buď inspektorem strážní služby, nebo Vrchním inspektorem strážní služby. Na jejich postech po dobu výkonu služby na operačním středisku nikdo službu nevykonává a tak má žalobkyně dvě možnosti, buď konzumuje stravu v závodní jídelně po dobu nezbytně nutnou k její konzumaci, avšak tato konzumace nikdy netrvá dobu 30 minut, nebo konzumuje stravu donesenou z domova při nepřerušném vlastním výkonu služby. Vždy je však povinna okamžitě se v případě mimořádné události zapojit do jejího řešení, případně se okamžitě dostavit na operační středisko a situaci řešit.
5. Dále žalobkyně konstatovala, že „*usnesením Nejvyššího správního soudu, publikovaném pod číslem NSS 1755/2020 v mezidobí došlo ke zrušení rozsudku Krajského soudu v Plzni, řešícímu shodnou problematiku jako v tomto žalobním návrhu se závazným pokynem doplnit řízení o otázku, zda jsou žalobci na strážních a dozorcích stanovištích střídání či nikoliv*“. V tomto rozhodnutí je pak uváděna judikatura, která se již v předcházejících řízeních zabývala problematikou čerpání přestávek na jídlo a odpočinek dle § 60 služebního zákona. Problematika již byla řešena jednak Městským soudem v Praze sp.zn. 8 Ad 13/2011, Krajským soudem v Brně sp.zn. 62 Ad 4/2016, Nejvyšším správním soudem sp.zn. 8 As 257/2018, případně judikaturou další. Žádnou z těchto „*ustálených judikatur*“ se však napadené rozhodnutí nezabývá a zcela je pomíjí. Fakticky tak vytváří nový pohled na věc

bez toho, že by ustálená judikatura byla akceptována. Rozsudek Městského soudu v Praze sp.zn. 8 Ad 13/2011 pak přesně kopíruje shodnou činnost policisty na operačním středisku a výkon služby na operačním středisku ve Věznici Kynšperk nad Ohří, kde na rozdíl od operačního střediska Policie ČR, kde službu vykonává více příslušníků, ve Věznici Kynšperk nad Ohří je příslušník výlučně jen jeden. Fakticky tak střídání neexistuje, ale operátor je pro nejnutnější dobu stravy dle § 60 odst. 3 služebního zákona zastoupen jiným příslušníkem, za něhož službu nevykonává nikdo.

6. Z právního názoru Městského soudu v Praze k problematice čerpání přestávek na jídlo a odpočinek žalobkyně uvedla: „... *Tady nezbyvá než poukázat na skutečnost, že výše uvedené osoby v podstatě zpochybnily, velmi zásadně zpochybnily to, že by na předmětném operačním středisku přestávky vypadaly tak, že by je bylo možno podřadit pod pojem přestávka na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 zákona o služebním poměru, když v podstatě z jejich výpovědi vyplývá, že i během čerpání přestávky se policista nacházel přímo na svém pracovišti, nebo v jeho bezprostřední blízkosti a byl tak připraven kdykoliv se na své pracoviště okamžitě vrátit a to v závislosti na situaci, která by tedy mohla nastat. Takový stav věci lze jen velmi obtížně označit za přestávku na jídlo a odpočinek, která by znamenala přerušení výkonu služby. Za takovou přestávku by bylo možno považovat jenom stav, kdy by tedy policista, navíc tedy v souladu s tím, jak to bylo naplánováno, opustil v daný čas své pracoviště a mohl se odebrat někam mimo své pracoviště a po stanovených 30 minut se zkrátka vůbec nezajímal o to, co se na předmětném pracovišti děje a těch 30 minut věnoval pouze tomu, aby se najedl, nebo si odpočinul nějakým jiným způsobem, ať už pasivním nebo aktivním způsobem, podle vlastního uvážení...*“
7. Právní názor Městského soudu v Praze dle žalobkyně naprosto přesně kopíruje situaci ve Vězeňské službě ČR, Věznici Kynšperk na Ohří. Taková činnost v této složce je však ještě závažnější v tom, že se týká všech obdobných objektů ve vězeňských zařízeních.
8. Dle žalobkyně tedy není podstatné, že je jí v některých případech po dobu nezbytně nutnou umožněno stravování, ale toto nelze považovat za čerpání přestávky na jídlo a odpočinek, když fakticky i po celou dobu přestávky je velena na operační středisko. Nikomu službu nepředává, když fakticky ani není komu, když v denním rozkaze vedoucího oddělení vězeňské stráže neexistuje jediné osoby nezařazené na žádný post, která by mohla střídání na přestávky realizovat. Žalobkyně fakticky stále vykonává činnost dle interních právních norem. Současně je při konzumaci stravy neustále ve střehu a kdykoliv připravena zasáhnout při mimořádné události. Žalobkyně při své výpovědi potvrdila nezákonný stav, který je praktikován ve všech zařízeních Vězeňské služby ČR. Názor nadřízených pak nemá oporu nejen v prokázaných skutečnostech, ale ani v předložených důkazech. „*Pokud se prohlašuje, že neobsazení operačního střediska není pro služební činnost závazné a fakticky tak legalizuje porušení těchto interních právních norem.*“ Služební funkcionář se snaží celou situaci zlehčovat a účelově zaměňuje pojem střídání stanoviště, což je transparentně prokazováno denními rozkazy vedoucích oddělení, kde ani v jediném případě nefiguruje příslušník, který by takové střídání prováděl. Ostatně i „*výpovědi žalobců takovou situaci vylučují*“. Fakticky se tak nejedná o střídání stanoviště, ale opuštění stanoviště na nezbytně nutnou dobu ke konzumaci stravy. „*Opětovně je poukazováno na nepřislušné poukazování judikatury civilních soudů, což již v předcházející době vyloučil i Nejvyšší správní soud ČR*“. Za neuvěřitelný lapsus a neznalost povinností je v napadeném rozhodnutí spatřováno vyjádření, kde žalobkyně čerpající přestávku na jídlo a odpočinek nemá povinnost se zapojit do likvidace mimořádných událostí. Takové vyjádření je v příkrém rozporu se směrnicemi pro signály mimořádných situací tedy řešení

nejzávažnějších mimořádných událostí ve Věznici Kynšperk nad Ohří. Mimo jiné takovou povinnost se zapojit do likvidace mimořádných událostí má každý příslušník stanovenou zákonem. Vyjádření žalovaného, že žalobkyně nežádala o započtení doby služební činnosti v okamžiku, kdy nebyla schopna čerpat přestávku na jídlo a odpočinek, svého nadřízeného, dehonestuje přímého nadřízeného žalobkyně, neboť jej lze chápat tak, že tito nadřízení nemají přehled o činnostech podřízených a podsouvá žalobkyni činnost, která není žádným předpisem nařízena. Pokud se v průběhu řízení objevily přílohy denních rozkazů, kde jsou přestávky na jídlo a odpočinek zapsány, pak taková příloha je pouze formální bez ohledu na možnost čerpání přestávek na jídlo a odpočinek.

9. Žalobkyně dále uvedla, že se důvodně domnívá, že v průběhu správního řízení, hlavně pak rozhodnutím generálního ředitele Vězeňské služby ČR došlo a stále ještě dochází k porušování služebního zákona, konkrétně v § 60, kdy jí ve službě není umožňováno čerpat přestávky na jídlo a odpočinek nejen v plném rozsahu, ale ani dle vlastního uvážení.
10. Zvláštní pozornost je pak dle žalobkyně nutno věnovat nejnovějšímu rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 13. 7. 202[1], sp.zn. 55 Ad 2/2020, který se naprosto „*precizujícím způsobem*“ věnoval chodu ve Vězeňské službě ČR, konkrétně ve Věznici Vinařice. V tomto rozsudku jsou „*uváděny konkrétní rozkazy a nařízení samotného žalovaného, který v průběhu doby byly vydávány tak, aby konkretizoval chod služby ve vězeňských zařízeních. Z judikatury na straně 31. článek 71. pak konkretizuje rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 65 Ad 9/2017 ze dne 27. 7. 2018 (správně patrně: rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočka Olomouc ze dne 27. 7. 2018, č.j. 65 Ad 9/2017-53), který se zabýval přestávkami příslušníka Policie ČR. Další judikaturu v tomto článku precizoval jako rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR sp.zn. 6 Ads 59/2012. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 5. 2020, sp.zn. 9 As 40/2020, pak precizoval § 60 odst. 3 služebního zákona v tom, že zařadil situaci, kdy sice příslušník může za dobu služby konzumovat stravu, je však dosažitelný a připravený přerušit přestávku. I v dalších pasážích rozsudku je uvedena další přílehlá judikatura. Pozornosti soudu neunikly ani interní rozkazy a nařízení, jako například § 4 lit. c) NGŘ č. 5/2016, § 54 odst. 1, § 57 shodného nařízení a podobně.*“
11. Žalobkyně žalobu uzavřela konstatováním, že „*se důvodně domnívá, že takový postup je v rozporu se zásadou objektivitativy řízení, když zcela pomíjí ustálenou judikaturu a hlavně pak vnitřní nařízení a interní právní normy. Stejně tak nerespektuje střídání na stanovištích, ale preferuje opuštění stanoviště bez vystřídání a tak opět porušovat interní právní normy a směrnice.*“.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

12. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě uvedl, že v plném rozsahu odkazuje na odůvodnění napadeného i prvoinstančního rozhodnutí, kde se služební funkcionáři řádně vypořádali se všemi námitkami žalobkyně v rámci správního řízení a zároveň řádně odůvodnili svá rozhodnutí v dané věci. I přes výše uvedené považuje žalovaný za nutné vyjádřit se k tvrzené argumentaci žalobkyně a opětovně uvést skutečnosti rozhodné pro posouzení věci.
13. V bodě III. žalobkyně vyslovuje domněnku, že v průběhu správního řízení před služebním funkcionářem – ředitelem Věznice Kynšperk nad Ohří byla provedena celá řada navrhovaných důkazů, které s naprostou jistotou prokázaly, že § 60 služebního zákona není dodržován a ani fakticky bez většího počtu příslušníků jej dodržovat nelze. Přesto

jsou jí z pracovní doby odečítány přestávky na jídlo a odpočinek shodně, jako by bylo možno tyto přestávky čerpat. Na tomto dle žalobkyně nic nezměnilo ani doplnění dokazování po tom, co bylo původní rozhodnutí ředitele věznice zrušeno v důsledku rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 4. 2017, sp.zn. 57 Ad 2/2017.

14. Takové tvrzení žalobkyně však považuje žalovaný skutečně jen za domněnku. Ostatně, žalobkyně v rámci tohoto tvrzení ani neodkázala na žádný konkrétní důkaz, z kterého by takové závěry plynuly. Žalovaný v této souvislosti naopak jednoznačně konstatuje, že v rámci předmětného správního řízení bylo prokázáno, že charakter služby inspektora strážní služby – operátora ve Věznici Kynšperk nad Ohří umožňuje přerušit výkon služby příslušníkům pro čerpání přestávky na jídlo a odpočinek, kdy příslušníci mohou tuto přestávku čerpat dle svého uvážení s přihlédnutím k charakteru prostředí, ve kterém vykonávají službu. Samozřejmě žalovaný nepopírá, že příslušníci jsou částečně omezeni ve svých aktivitách, ale to vyplývá ze skutečnosti, že vykonávají službu v režimovém prostředí věznice. Tato omezení však nejsou takového charakteru, aby se mohlo konstatovat, že příslušníci zařazení jako inspektor strážní služby – operátor (dále také jako „ISS-O“ nebo „ISS – operátor“) nemohou čerpat plnohodnotnou přestávku na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 odst. 1 služebního zákona.
15. Žalovaný uvedl, že souhlasí s žalobkyní v tom, že její stanoviště, tedy stanoviště ISS-O, je svým charakterem stanoviště pevné a pro čerpání přestávky vyžaduje vystřídání. Toto střídání potom provádí inspektor strážní služby či vrchní inspektor strážní služby (dále také jako „VISS“, resp. „ISS“). Není ale už pravdou to, že by na jejich místech po dobu střídání ISS-O službu nikdo nevykonával. Jak inspektor strážní služby, tak i vrchní inspektor strážní služby jsou vedoucími příslušníky, kteří nejsou veleni na žádné ze stanovišť dle Rozpisu strážních stanovišť. Charakter jejich služby, tedy koordinace podřízených strážných, nevyžaduje zdržování se na konkrétním místě ve věznici či jinak vymezeném prostoru, ale naopak počítá s tím, že tito vedoucí příslušníci se volně pohybují po celém areálu věznice. Koordinaci podřízených prostřednictvím radiostanice či jiných komunikačních prostředků přitom lze provádět i v prostorech kanceláře ISS-O. Ostatně, z Plánu střežení věznice je patrné, že pracovní místa ISS a VISS se nachází v téže místnosti (tj. mají společnou kancelář) a ISS-O je v této místnosti rovněž, z praktických důvodů však oddělen „plastovými dveřmi“. Za takové situace si žalovaný nedovede vysvětlit, z čeho žalobkyně usuzuje, že po dobu střídání na operačním středisku nevykonává nikdo službu na místě VISS a ISS, když jejich pracovní kanceláře se nacházejí ve stejné místnosti, pouze odděleny plastovými dveřmi, a ISS i VISS po celou dobu zůstávají na příjmu na své radiostanici.
16. Je tak dle žalovaného nepochybné, že jak svědci řízení, tak žalobkyně vykonávali službu ve stejné místnosti, kdy svědek J. N. byl zařazen jako inspektor a svědek J. P. byl zařazen jako vrchní inspektor strážní služby. Nutno zopakovat, že jak z výsledků svědků, tak i z výsledku žalobkyně je evidentní, že žalobkyně byla pro možnost čerpání přestávky na jídlo a odpočinek vystřídána a za stanoviště po vystřídání nenesla odpovědnost, tedy že střídající převzal její povinnosti ze stanoviště. Konkrétně je třeba uvést, že žalobkyně na otázku, zda nesla odpovědnost za své stanoviště a musela kvůli tomu přerušovat přestávku, jednoznačně odpověděla: „Ne“. Na doplňující dotaz, zda střídající příslušník (tj. VISS či ISS z vedlejší místnosti) přebíral veškeré povinnosti na tomto stanovišti, rovněž jednoznačně uvedla: „Ano“. Toto potvrdil také svědek J. P., který na otázku, zda žalobkyni v rozhodném období střídal na pracovišti, uvedl: „Kolegyni jsem střídal na pracovišti (...).“

17. Žalovaný dále uvedl, že připomíná, že „obsazenost“ stanoviště obecně neznamena neustálou fyzickou přítomnost službu konající osoby na tomto stanovišti, ale pouze skutečnost, že z Rozpisu strážních stanovišť ve spojení s denním rozkazem je na toto stanoviště velen příslušník, který v rámci výkonu služby na tomto stanovišti plní své služební úkoly. Je sice pravdou, že stanoviště žalobkyně bylo svou povahou tzv. pevné, to znamená, že bylo obsazováno nepřetržitě po dobu 24 hodin a pro účely čerpání přestávek musela být žalobkyně střídána, v řízení však potvrdila, že k jejímu vystřídaní skutečně docházelo. Naopak stanoviště VISS a ISS jsou svou povahou pohyblivá, výkon služby těchto příslušníků se tak neváže k jediné kanceláři, nýbrž k celému areálu věznice. Je třeba si zde uvědomit, že stanoviště není vždy definováno ohraničeným prostorem, ale spíše představuje soubor služebních povinností. Argument žalobkyně, že dochází k porušování Rozpisu strážních stanovišť, jestliže je žalobkyně střídána VISS či ISS, kteří se tak fyzicky nenacházejí na svém stanovišti (fakticky tedy ve své části společné kanceláře), tak nemůže obstát. Je evidentní, že VISS a ISS jsou vedoucími příslušníky a jejich služební náplň jim umožňuje plnit služební úkoly plynoucí z jejich stanoviště (tj. koordinaci podřízených příslušníků), i když se dočasně nacházejí v kanceláři ISS-O a dočasně plní i úkoly ISS-O v rámci zástupu. Rovněž nemůže obstát tvrzení, že by nebylo po dobu čerpání přestávky obsazeno stanoviště na operačním středisku, neboť, jak bylo uvedeno výše, stanoviště je obsazeno okamžikem, kdy je na něj velen konkrétní příslušník denním rozkazem. Tento denní rozkaz zároveň dopředu počítá s tím, že příslušník bude v konkrétní čas čerpat přestávku. Po tuto uvedenou dobu je však střídán jiným příslušníkem a stanoviště je tak skutečně nepřetržitě obsazeno. Obsazení stanoviště a čerpání přestávky tak spolu v žádném případě nesouvisí a nemohou se ani vylučovat.
18. Žalovaný souhlasí s žalobkyní v tom bodě, že je povinna v případě mimořádné události se zapojit do jejího řešení. Zákon [č. 555/1992 Sb.,] o Vězeňské službě a justiční stráž České republiky (dále jen „zákon o Vězeňské službě“) skutečně v § 7 vůči příslušníkům dovozuje i iniciační povinnost, tj. povinnost zasáhnout v případě nepředvídatelné události, tato však nemá na čerpání přestávky vliv, což bylo již judikováno i Krajským soudem v Ostravě – pobočka v Olomouci v rozsudku ze dne 27. 7. 2018, sp.zn. 65 Ad 9/2015 (správně patrně: 65 Ad 9/2017), kde uvedl, že „*krajský soud předně uvádí, že se ztotožňuje s žalovaným, že primárním úkolem služebního orgánu, který mu z citovaného § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru vyplývá, je zajištění nároku příslušníka na přestávku na jídlo a odpočinek, jež má následovat nejdéle po každých 5 hodinách nepřetržitého výkonu služby s tím, že zdůrazněním nezapočítávání této přestávky do doby služby v § 60 odst. 2 zákona o služebním poměru je nepochybné, že příslušník po dobu přestávky nemá povinnost vykonávat služební úkoly, nemá povinnost zdržovat se na pracovišti a služební orgán není recipročně oprávněn příslušníka jakýmkoli způsobem omezovat a jakékoli úkoly mu přidělovat (povinnost tzv. iniciativy upravená v § 10 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, tím není dotčena)*“. Lze si těžko představit, že by příslušník Vězeňské služby České republiky či příslušník Policie České republiky nezakročil nebo odmítl zakročit např. proti pachateli trestného činu jen proto, že čerpá přestávku na jídlo a odpočinek. Dále je nutno si uvědomit, a příslušníci jsou si této skutečnosti vědomi, že z výkonu své služby a s ohledem na charakter mimořádných událostí se neúčastní u všech mimořádných událostí, a pokud je jejich účast vyžadována nadřízeným, tak je to, díky charakteru a místu vzniku mimořádné události, v nejvyšším zájmu společnosti. Lze shrnout, že příslušník má v době čerpání přestávek na jídlo a odpočinek povinnost, pokud zachytí signál o mimořádné události, zakročit dle obecné povinnosti upravené v § 7 zákona o Vězeňské službě. Neznamena to však, že by

byl příslušník jakkoliv sankcionován za nezakročení v případě, že by signál o mimořádné události nezachytil, neboť by např. nebyl v době čerpání přestávky na jídlo a odpočinek na příjmu. V tomto případě by samozřejmě zakročili jiní příslušníci, jimž rovněž vzniká iniciační povinnost přímo ze zákona.

19. Dle žalovaného je rovněž nutno zdůraznit, že iniciační povinnost se vztahuje na příslušníky všech bezpečnostních sborů (viz například § 10 zákona o policii) a její respektování tak nemůže jít žalovanému k tíži, právě naopak. Je tedy třeba shrnout, že skutečnost, že příslušníci Vězeňské služby jsou povinni i v době přerušení služby v určitých případech zakročit proti hrozícímu nebezpečí, je zcela v souladu se zákonem a dokonce lze říci, že sám zákon po příslušnících tuto „*připravenost*“ vyžaduje. Má-li žalobkyně tedy za to, že povinnost zasáhnout ve smyslu § 7 zákona o Vězeňské službě jí zároveň neumožňuje čerpat přestávku podle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru, je nutno zdůraznit, že není v pravomoci služebního funkcionáře hojit údajné rozpory mezi dvěma zákonnými právními normami, když tento může rozhodovat pouze v mezích zákona. Z pohledu žalovaného však zákonná iniciační povinnost žádným způsobem nebrání čerpání přestávky na jídlo a odpočinek, což potvrdila i judikatura [viz například Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci v rozsudku ze dne 27. 7. 2018, sp. zn. 65 Ad 9/2015 (správně patrně: 65 Ad 9/2017)].
20. Žalovaný zopakoval, že bylo již soudy mnohokrát judikováno, že mimořádné situace, svou povahou nahodilé a nepředvídatelné události, přitom nelze samy o sobě považovat za důvod, proč příslušníci – v očekávání těchto situací – nečerpají zákonné přestávky na jídlo a odpočinek. K tomuto názoru se přiklonil například Krajský soud v Ostravě – pobočka Olomouc ve svém rozsudku ze dne 27. 7. 2018, č.j. 65 Ad 2/2017-79 (správně patrně: 65 Ad 9/2017-53), jenž se vyjádřil k přerušování přestávky na jídlo a odpočinek z důvodu výjimečně nastalých situací (mimořádná událost) následovně: *„Podstatným faktorem, který dle názoru krajského soudu musí ovlivnit závěr o možnosti výkon služby přerušit, a zda lze tedy vůbec přestávky na jídlo příslušníku plánovat, je zjištění, zda běžně k zásahům do plánovaných přestávek příslušníků dochází, či zda je narušení plánované přestávky výjimečnou záležitostí, pročez je možné přestávky běžně plánovat a výjimečně nastalou situaci jejího přerušení řešit ad hoc.“* Ve stejném duchu se vyjádřil i Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí ze dne 12. 6. 2018, sp.zn. 21 Cdo 6013/2017, ve kterém je uvedeno: *„Názor odvolacího soudu, že v posuzovaném případě žalobce a) přísluší přiměřená doba na jídlo a oddech, protože „z charakteru práce žalobce je zřejmé, že neexistoval žádný úsek směny, ve kterém by byl vyloučen nepředpokládaný výkon práce“, nebere dostatečně v úvahu, že zatímco nepřetržitě probíhající technologický proces, který nelze přerušit, vyžaduje průběžnou kontrolu a aktivitu zaměstnance, v daném případě tomu tak není. Je jistě správné, že je nutné „vždy vycházet z konkrétního výkonu práce zaměstnance“, nicméně odvolací soud náležitě neuvažil, že charakter práce žalobce umožňoval, aby denní řád zaměstnanců HZS, vycházející z „předpokládaného“ průběhu směny, kromě jiného také stanovil přesný čas, kdy zaměstnanci mají čerpat první a druhou přestávku na jídlo a oddech, aniž by tím byl jakkoli dotčen výkon služby. Je jistě možné, že nemusel být vyloučen „nepředpokládaný výkon práce“ v průběhu stanovených přestávek, avšak tyto svojí povahou nahodilé skutečnosti postrádají povahu soustavnosti prací, „které nemohou být přerušeny“. Jestliže by mělo být pro posouzení charakteru práce významné, že v průběhu čerpání přestávky v práci může někdy dojít k „nepředvídané“ nutnosti přestávku přerušit, bylo by možné vztáhnout tuto úvahu nejen na případy nepředpokládaného výkonu práce podle pracovní smlouvy, ale též třeba na případy plnění povinnosti zakročit ve smyslu ustanovení § 249 odst. 2 zák. práce (§ 171 odst. 2 ZPr).“*

21. V řízení bylo dle žalovaného navíc – mimo jiné i výpovědí žalobkyně – prokázáno, že k mimořádným událostem, které by zasahovaly příslušníkům do čerpání přestávek, dochází ve Věznici Kynšperk nad Ohří jen velice zřídka. Lépe řečeno, dotázaní svědci si stejně jako žalobkyně na žádnou konkrétní událost ani nevzpomněli. Je také nutno zmínit, že ne všechny události ve Vězeňské službě klasifikované jako „mimořádné“ vyžadují aktivní zapojení všech velených příslušníků. Z rozhodnutí ředitele věznice v prvním stupni, na které bylo v napadeném rozhodnutí řádně odkázáno, vyplývá, že „z obsahu hlášení vyplývá, že většina MU se účastnice vůbec netýkala, jednalo se o nález OPL, závady na prvcích technického zabezpečení, které odstraňuje výhradně odborná firma, změny zdravotního stavu odsouzených atd. MU „závažnějšího charakteru“ jako např. útěk odsouzeného, jsou natolik ojedinělé, nezasahující do doby čerpání přestávky účastnice, takže je nelze považovat za argument vypovídající o jakési standardní situaci.“.
22. K rozsudku Městského soudu v Praze sp.zn. 8 Ad 13/2011, na který poukazovala žalobkyně a v kontextu s ním předkládala tvrzení a úvahy, které v mnohém kopírují již výše uvedené a k nimž se již žalovaný vyjádřil výše, žalovaný na okraj dodal, že tento rozsudek není přílehlavý k situaci řešené u Vězeňské služby ČR, a to ani u inspektora strážní služby - operátora, neboť dle tohoto rozsudku byli příslušníci nuceni i o přestávce na jídlo a odpočinek zdržovat se přímo na svém pracovišti nebo v jeho blízkosti. V rámci celého správního řízení vedeného služebními funkcionáři Vězeňské služby ČR je naopak prokázáno, že žalobkyni nebylo žádným předpisem a ani nadřízenými zakázáno opustit věznici či stanoviště, kde vykonávala službu, a nikdo ji ani nenutil, aby se pohybovala v době čerpání přestávky na jídlo a odpočinek v blízkosti stanoviště pro případ řešení služebních povinností. Žalobkyně se v době čerpání přestávky na jídlo a odpočinek mohla po dobu čerpání přestávky na jídlo a odpočinek pohybovat po věznici a mohla i věznici opustit. Tyto tvrzené skutečnosti žalovaného vyplývají jak z výsledků učiněných v rámci správního řízení, tak i z vnitřních předpisů, které jsou obsaženy ve spise. Není to tedy tak, že by příslušníci museli být stále na stanovišti po celou dobu služby a jídlo by si např. museli nechat nosit přímo na toto stanoviště, neboť jim nebylo umožněno vzdálit se ze stanoviště. Příslušník, který by se rozhodl opustit věznici v době čerpání přestávky na jídlo a odpočinek, by se však musel při opuštění věznice podrobit kontrole a taktéž by se musel podrobit kontrole při návratu do věznice. Aby tedy příslušník chtěl opustit věznici např. pro případ stravování mimo objekt věznice, je to ve 30 minutách v některých věznicích pouze hypotetická možnost a zvláště by to bylo umocněno za situace, kdyby se chtěl příslušník zároveň převléci do civilního oděvu. Ke stejnému názoru se přiklání i odborná veřejnost, kdy v komentáři k zákonu o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, 3. Aktualizované a rozšířené vydání, Petr Tomek, Zdeněk Fiala, Nakladatelství ANAG, 2019, ISBN: 978-80-7554-234-2, je na straně 267 uvedeno: „V probíhajících sporech o poskytnutí služebního příjmu za službu přesčas za dobu nevyčerpaných přestávek se objevil poněkud absurdní požadavek, že se nejedná o přestávku ve službě, když příslušník nemůže opustit věznici. Uvedený názor byl jistě motivován rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2015, sp.zn. 8 Ad 13/2011, v němž se uvádí: „Za takovou přestávku by bylo možno považovat jenom stav, kdy by tedy policista, navíc tedy v souladu s tím, jak to bylo naplánováno, opustil v daný čas své pracoviště a mohl se odebrat někam mimo své pracoviště a po stanovených 30 minut se zkrátka vůbec nezajímat o to, co se na předmětném stanovišti děje a těch 30 minut věnovat pouze tomu, aby se najedl, nebo si odpočinul nějakým jiným, ať už pasivním nebo aktivním způsobem, podle vlastního uvážení.“ Jenže uvedený rozsudek reagoval na stav, když příslušníci byli nuceni i o přestávce se zdržovat v místnosti, kde konali službu. Nejednalo se o zákaz k opuštění areálu, v němž byla služebna situována. Příslušníci věznice se

mohli po dobu přestávky pohybovat kdekoli v věznici a zákaz opuštění věznice jim nikdo neuložil. Navíc příslušník, který využije možnost stravování, sotva stihne stravu v daném časovém limitu sníst a vrátit se na stanoviště. Příslušník, který by se rozhodl opustit věznici, by se musel převléci do civilního oděvu, projít zdlouhavou kontrolou na bráně věznice a totéž realizovat při návratu do věznice. To je ve 30 minutách zcela nerealizovatelné. Navíc pro takové jednání, má-li přestávka trvat 30 minut, není racionální důvod.“ I v tomto bodě došel ke stejnému závěru Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku č.j. 9 As 40/2020-78, který jednoznačně vymezil, jaké okolnosti samy o sobě nevylučují možnost čerpání přestávky na jídlo a odpočinek v prostředí Vězeňské služby České republiky.

23. K argumentu, že ve Věznici Kynšperk nad Ohří vykonává službu ISS - operátora v rámci směny pouze jeden příslušník, což jen umocňuje skutečnost, že tento nemůže čerpat přestávku, protože například policisté jsou na takovém operačním středisku ve větším počtu, žalovaný upozornil, že výkon služby policistů a příslušníků Vězeňské služby nelze v žádném ohledu směřovat. Navíc je třeba si uvědomit, že operátoři při Policii ČR mají specificky rozvržené služební úkoly a není tak zřejmé, zda jsou při výkonu služební činnosti na operačním středisku také vzájemně zastupitelní. Žalovaný je tedy toho přesvědčení, že argumentace příměrem na situaci u jiného bezpečnostního sboru v tomto případě nemůže obstát. Naopak bylo v řízení prokázáno, že žalobkyně je na služebním místě ISS – operátora po dobu čerpání přestávky plně střídána ISS či VISS, aniž by přitom byly ohroženy jejich služební úkoly, jak naznačuje žalobkyně. Ostatně, jak bylo uvedeno výše, pracoviště ISS – operátora, ISS a VISS se nacházejí v téže místnosti.
24. Žalovaný dále konstatoval, že žalobkyně se koneckonců v průběhu čerpání přestávek nenacházela ani v bezprostřední blízkosti svého pracoviště, jak vyžaduje rozsudek Městského soudu v Praze sp.zn. 8 Ad 13/2011, když sama v řízení přiznala, že se chodí stravovat do jídelny či do „jiné místnosti“. Toto potvrdil také svědek J. P., když na otázku, kde žalobkyně obvykle čerpala přestávku, uvedl: „*Bud' v kanceláři VISS (...) nebo se procházela po chodbě.*“ Z výše uvedených důvodů lze tak shrnout, že argument dřívější judikatury Městského soudu v Praze stran „*shodné činnosti u příslušníků Policie ČR*“ je pro danou situaci absolutně nepřiléhavý, když žalobkyně směšuje výkon služby příslušníků Policie ČR a Vězeňské služby a současně sama přiznává, že se v průběhu přestávky neomezovala na pohyb jen v bezprostřední blízkosti pracoviště, když rovněž chodila na obědy do jídelny. Z totožných důvodů je také zřejmé, že žalobkyně v době přestávky nemusela mít žádný zájem o výkon služby, jestliže se nacházela zcela mimo operační středisko a stanoviště bylo obsazenou zastupujícím příslušníkem, který za něj rovněž převzal odpovědnost.
25. Dle žalovaného je rovněž mylné tvrzení žalobkyně na straně páté žaloby, totiž že během přestávky „*fakticky stále vykonává činnost dle interních právních norem*“. Jak bylo dříve uvedeno, čerpání přestávky nespadá pod výkon služby a není tedy možno na ni vztahovat služební povinnosti dle interních norem. Z tohoto důvodu nejsou přestávka a způsob jejího trávení ani upraveny vnitřními předpisy a směrnicemi, jelikož tyto se vážou výhradně k době plnění služebních úkolů, zatímco zákonem předpokládaná přestávka je volný čas příslušníka k tomu, aby se dle svého uvážení najedl a odpočinul si. Také bylo samotnou žalobkyní v řízení přiznáno, že se v průběhu přestávky vzdaluje z operačního střediska a není tedy žalovanému zřejmé, jak by mohla během konzumace v jídelně či procházky po chodbě „*na monitorech věnovat pozornost nebezpečným a slabým místům*“ či

„zajišťovat řádný chod operačního střediska“, neboť právě výše zmíněné úkoly tvoří její služební náplň dle interních norem.

26. Nad rámec žaloby žalovaný sdělil, že pro řádné čerpání přestávky na jídlo a odpočinek není ani podstatné, zda jsou příslušníci ustrojeni do služebního stejnokroje a vyzbrojeni dle směrnic pro výkon služební činnosti. Podstatná je pouze okolnost, zda doba, kterou strávili při odpočinku či na jídlo se podřadí pod „*přestávky na jídlo a odpočinek*“ nebo pod „*přiměřenou dobu na jídlo a odpočinek*“. Je nutno si uvědomit, že Vězeňská služba České republiky je bezpečnostním sborem, ve kterém příslušník koná službu zpravidla ve služebním stejnokroji (§ 8 odst. 1 zákona o Vězeňské službě). Tudíž není ničím neobvyklým, že její příslušníci jsou ustrojeni do služebního stejnokroje, jak tomu je také u jiných bezpečnostních sborů, např. u Policie České republiky nebo u Hasičského záchranného sboru, jejichž příslušníci se řídí také zákonem o služebním poměru. Ke stejnému názoru se přiklonil i Nejvyšší soud České republiky ve svém rozhodnutí ze dne 26. 2. 2013, sp.zn. 21 Cdo 4446/2011, kde konstatoval, že „*okolnost, na níž budují svůj právní názor, že tento časový úsek trávili ve služebním stejnokroji a měli při sobě služební zbraň, však nemá za následek, že jejich činnost v průběhu této doby lze posoudit jako nepřerušovaný výkon práce a přestávky v rozsahu 2 x 30 minut za směnu jako „přiměřenou dobu na jídlo a oddech“*“. A také, jak judikoval ve svém rozsudku ze dne 7. 5. 2020, č.j. 9 As 40/2020-78, bod 15 (správně patrně: bod 26), Nejvyšší správní soud, který mimo jiné uvedl, že „*pod § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru je třeba zařadit zejména situaci, kdy sice příslušník může konzumovat jídlo, je však stále dosažitelný a připravený přerušit přestávku v případě potřeby, přičemž služba je zorganizována tak, že taková potřeba běžně nastává, jak ukazuje výše uvedený příklad připravenosti inspektora dopravního inspektorátu územního odboru Jeseník k výjezdům v případě nahlášení dopravní nehody; či příklad policistů v Integrovaném operačním středisku Jihlava, kteří v důsledku podstavu byli i v době konzumace jídla se sluchátky neustále připraveni v případě potřeby okamžitě reagovat, popřípadě obědvali u pultu operačního střediska. Naopak podřazení pod § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru nevylučuje samo o sobě to, že příslušník má v době přestávky ve službě na jídlo a odpočinek na sobě výstroj a výzbroj, že ji z praktických důvodů bezpečnostních kontrol tráví přímo ve věznici či trvá jeho povinnost zasáhnout v případě zcela mimořádných situací jako je například útěk vězně, a pro účel takové mimořádné situace má u sebe radiopřijímač*“.
27. K povinnosti informovat vedoucího příslušníka o nemožnosti vyčerpat přestávku za účelem jejího proplacení (což dle žalobkyně „*dehonestuje přímého nadřízeného*“, který by měl mít přesný přehled o všech podřízených příslušnících) žalovaný připomněl, že právo na čerpání přestávek ve službě je právem subjektivním a na ochranu těchto práv se zpravidla užije zásada *vigilantibus iura scripta sunt*, neboli volným překladem „*právo patří bdělým*“. Je sice pravda, že vedoucí příslušníci mají mít přehled o svých podřízených, stejně jako o probíhajících mimořádných událostech, přesto může dojít k situaci, kdy příslušník z nějakého neočekávaného důvodu nestihne přestávku v celku vyčerpat. Není přitom možno klást na bedra vedoucího příslušníka povinnost, aby se každého podřízeného individuálně dotazoval, zda přestávku, na kterou jej dle denního rozkazu vyslal, skutečně stihl vyčerpat, zda se stihl naobědvat a odpočinout si apod. Je na příslušnících, aby hájili svá subjektivní práva tím, že o jejich porušení budou informovat vedoucí příslušníky. Jestliže tedy během rozhodného období žalobkyně své nadřízené neinformovala o nemožnosti vyčerpat přestávku, neměli vedoucí příslušníci ani důvod se domnívat, že by žalobkyně přestávku nečerpala, zvláště když bylo dlouhodobě prokázáno, že žalobkyně přestávky čerpá, a to dle svého uvážení.

28. K odkazu na rozsudek Krajského soudu v Praze sp.zn. 55 Ad 2/2021 (správně patrně: 55 Ad 2/2020) žalovaný připomněl, že dotčeným rozsudkem nebylo konstatováno, že dochází k porušování vnitřních předpisů, a tedy příslušníci mají nárok na proplacení přestávek, jak se snaží rozsudek vykládat žalobkyně. Krajský soud v Praze pouze konstatoval, že v daném případě nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci, avšak o tom, zda k čerpání přestávek ve Věznici Vinařice docházelo či nikoli, dosud nebylo pravomocně rozhodnuto. Právní výklad dotčeného rozsudku tak ze strany žalobkyně není ničím jiným než nepodloženým předjímáním budoucího rozhodnutí.
29. Žalovaný dále uvedl, že nesouhlasí s tvrzením žalobkyně, že by nemohla trávit přestávku dle svého uvážení. V řízení bylo naopak prokázáno, že žalobkyně má možnost stravovat se v jídelně či v kanceláři VISS (resp. v části společné kanceláře vyčleněné pro VISS), což také činí. Stejně tak je jí umožněno například procházet se po areálu věznice a žalobkyně toho využívá, což v řízení potvrdili svědci. Je pouze její volbou, které místo a způsob stravování či odpočinku zvolí. Současně jí není zakazováno ani vzdálit se z prostor věznice za účelem čerpání přestávek, jestliže bylo prokázáno, že je po tuto dobu plnohodnotně vystřídána. K opakované argumentaci žalobkyně spočívající v tom, že žádný předpis, ani interní, příslušníkům neumožňuje opustit stanoviště v průběhu čerpání přestávek, žalovaný jen zrekapituluje, že předpisy, a to zákonné i podzákonné včetně interních norem Vězeňské služby, upravují pouze výkon služby a povinnosti příslušníků ve službě, zatímco přestávka je zákonem vymezený čas „volna“, do níž příslušníkovi služební povinnosti nezasahují (vyjma obecné iniciační povinnosti dle § 7 zákona o Vězeňské službě). Z tohoto důvodu není ani upravena služebními předpisy, jelikož postačuje, že zákon tuto pauzu na jídlo a odpočinek příslušníkům přiznává a naopak není nutné, aby bylo toto právo příslušníkům ještě deklarováno interními předpisy. Navíc, jak bylo uvedeno výše, pokud by služební předpisy upravovaly, jakým způsobem může a nesmí příslušník trávit přestávku, musely by – ad absurdum – současně upravovat, jakým způsobem může a nesmí trávit služební volno.
30. K odkazům na Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby č. 5/2016 Sb. (dále jen „NGŘ“) žalovaný zopakoval, že interní normy včetně NGŘ se vztahují výhradně na výkon služby. Navíc žalobkyní uvedená ustanovení [§ 54 odst. 1, § 4 písm. c) a § 57] se vážou výhradně k výkonu služby dozorců, případně inspektora dozorců služby. Ona sama byla však zařazena jako inspektor strážní služby – operátor, tedy na zcela jiném oddělení s jinou služební náplní. Povinnosti dozorců tak nelze na její situaci aplikovat a uvedený odkaz lze považovat za irelevantní.
31. Žalovaný dále uvedl, že mu také není zřejmé, z čeho žalobkyně v posledním odstavci strany šesté žaloby vyvozuje, že by „žalovaný preferoval opuštění stanoviště bez vystřídání“, když v řízení bylo jednoznačně prokázáno, že ke střídání na stanovišti žalobkyně dochází, což i ona sama potvrdila v účastnickém výslechu. Má-li žalobkyně na mysli skutečnost, že po dobu jejího čerpání přestávky je střídána VISS či ISS, kteří tak naopak fakticky nesedí „za svým stolem“, je třeba žalobkyni upozornit, že předmětem řízení byla pouze skutečnost, zda ona sama byla za účelem čerpání přestávek vystřídána, a skutečnost, že po tuto dobu neseděl VISS či ISS „na své židli“, neboť byli na operačním středisku, nemá na čerpání přestávek žalobkyně pražádný vliv. Jen na okraj žalovaný opakovaně dodává, že stanoviště ISS, VISS i ISS – operátora se nachází v téže místnosti a v řízení ani mimo něj žádný z těchto příslušníků nevypověděl, že by jim střídání žalobkyně jakýmkoli způsobem bránilo v plnění vlastních služebních úkolů.

32. Žalovaný tedy souhrnně uvedl, že v řízení před správním orgánem bylo jednoznačně prokázáno, že výkon služby inspektora strážní služby - operátora ve Věznici Kynšperk nad Ohří lze přerušit pro možnost čerpání přestávek na jídlo a odpočinek, kdy se nejedná o situaci, že by žalobkyně pouze konzumovala stravu s tím, že by musela být stále dosažitelná a připravená přerušit přestávku pro případ potřeby plnění neodkladných úkolů ze stanoviště či řešení mimořádných událostí, a zároveň že taková potřeba běžně nastává. Zvláště za situace, kdy bylo jednoznačně prokázáno, že je na stanovišti střídána. Naopak lze souhlasit s argumentací obsaženou v napadeném rozhodnutí, zejména s tím, že z díkce § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru vyplývá, že přiměřená doba na jídlo a odpočinek je přílehlavá pouze u příslušníků, u kterých na dobu přestávky ve službě nemůže být výkon služby přerušen, tedy již ze samotné povahy služby. Ani žalobkyně si přitom v řízení nemohla vzpomenout, zda byla někdy z čerpání přestávky předčasně odvolána za účelem řešení mimořádné události či z jiného důvodu.
33. Žalobou napadené rozhodnutí tak má dle žalovaného oporu ve správním spise, když vychází především z listinných důkazů prokazujících existenci naplánovaných přestávek ve službě v denních rozkazech a současně prokazujících skutečnost, že žalobkyně je na svém stanovišti střídána. Závěry služebního funkcionáře jsou zároveň opřeny o účastnické a svědecké výpovědi obsažené ve správním spise. Samozřejmě žalovaný nepopírá, že je žalobkyně omezena ve svých aktivitách, ale to vyplývá z toho, že vykonává službu v režimovém prostředí. Tato omezení však nejsou takového charakteru, aby se mohlo konstatovat, že žalobkyně nemohla čerpat plnohodnotnou přestávku na jídlo a odpočinek. Současně je třeba doplnit, že řízení o proplacení přestávek na jídlo a odpočinek je řízením návrhovým, tj. sami účastníci řízení před správním orgánem ve svém návrhu, resp. žádosti vymezí, z jakého důvodu mají za to, že přestávky nečerpají. Služební funkcionář je povinen zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí. V rámci návrhového řízení vede zároveň řízení tak, aby bylo v řízení jednoznačně prokázáno či vyvráceno tvrzení účastníků. Odvolací orgán podle § 190 odst. 7 zákona o služebním poměru přezkoumává napadené rozhodnutí a řízení, které mu předcházelo, v rozsahu, jaký je uveden v odvolání. Současně je však povinen přezkoumat zákonnost rozhodnutí v celém rozsahu. Ze správního spisu je navíc zřejmé, že jak ředitel věznice, tak žalovaný coby odvolací orgán se přitom se všemi námitkami účastnice, které v průběhu řízení vyvstaly, vypořádali beze zbytku.

IV.

Replika žalobkyně

34. Žalobkyně podala k vyjádření žalovaného repliku, ve které uvedla následující.
35. Žalovaný odkazuje ve vyjádření na rozhodnutí generálního ředitele Vězeňské služby ČR, když se domnívá, že tímto byl požadavek žalobkyně zcela odůvodněn. S tímto však žalobkyně zásadně nesouhlasí, zvláště v okamžiku, kdy o naprosté shodnosti podoby rozhodoval Městský soud v Praze, který je v žalobním návrhu uveden. Jedná se o naprosto shodnou problematiku operačního střediska, kam je žalobkyně velena, a kterou ve shodnosti popisuje i výše uvedený rozsudek. Předně žalobkyně není na stanovišti střídána, ale je prováděn zástup na dobu nezbytně nutnou ke konzumaci stravy, když ani v jediném případě není plnohodnotně střídána na přestávku na jídlo a odpočinek, ale je jí na dobu nutnou ke konzumaci stravy umožněno opustit prostor operačního střediska, když k jejímu vystřídání na konzumaci stravy je oprávněn výlučně jen službu konající inspektor strážní služby, či vrchní inspektor strážní služby, který pro uvedenou dobu opouští své

stanoviště, službu v ten okamžik nikdo nevykonává. Po dobu její nepřítomnosti je tak funkce inspektora strážní služby neobsazena a fakticky jeho výkon duplicitně zastupuje vrchní inspektor strážní služby či inspektor strážní služby. Při vzniku jakékoliv mimořádné události v celém objektu Věznice Kynšperk nad Ohří je žalobkyně okamžitě nucena ukončit stravování a dostavit se na své pracoviště operačního střediska a zapojit se do její likvidace. Inspektor strážní služby se okamžitě musí dostavit na pracoviště své a též společně s vrchním inspektorem se do likvidace události zapojit. Nejedná se tedy o čerpání přestávky na jídlo a odpočinek dle § 60 odst. 1 služebního zákona, ale toliko umožnění konzumace stravy při nepřerušném výkonu služby, dle § 60 odst. 3 služebního zákona. Ve vlastní činnosti nerozhoduje to, že operační středisko je od stanoviště inspektora strážní služby (ISS) a vrchního inspektora strážní služby (VISS) odděleno toliko plastovou stěnou, ale rozhoduje postavení těchto příslušníků, když v mimopracovní době, kdy nejsou přítomni funkcionáři věznice, tyto jako nejvyšší funkcionáři VISS a ISS plnohodnotně zastupují. I když se žádná mimořádná situace v době konzumace stravy nenastane, je operátor věznice vždy ve střehu s povinností okamžitě ukončit stravování a na své nenahraditelné místo nastoupit. Ostatně tuto problematiku již judikoval nejen shora uváděný Městský soud v Praze, ale celá řada rozhodnutí jednak Krajského soudu v Ostravě a Nejvyššího správního soudu.

36. Dle žalobkyně je pravdou, že jak VISS, tak i ISS se musí volně pohybovat v souvislosti se svým výkonem funkce po celém objektu věznice, kde vykonávají kontrolní činnost, ale ani v jediném případě tak nemohou činit současně, když vždy nejméně jeden musí být přítomen ve své kanceláři vedle operačního střediska. Nikdy nelze konat služební činnost tak, aby stanoviště VISS, ISS a ISS - operátora bylo obsazeno jedním příslušníkem a stejně tak nelze vykonávat službu tak, aby VISS a ISS při provádění kontrolní činnosti byli mimo spojení RDST (radiostanice) či kontrolní činnost vykonávali současně a v případě vyhlášení mimořádných situací, což činí ISS operátor, se nedostavili na své místo a nepodíleli se na likvidaci této události. Naprosto shodné a nezastupitelné postavení mají VISS a ISS při své služební činnosti. V případě umožnění konzumace stravy jsou nezastupitelní a ihned stravu musí ukončit. Nejedná se tedy o čerpání přestávky na jídlo a odpočinek, ale pouze nejnutnější čas ke konzumaci stravy. Ostatně ani v jediném případě není do knih převzetí a předání služby prováděn zápis o střídání na přestávku na jídlo a odpočinek a stejně tak není činěn zápis o umožnění stravy VISS operátorovi.
37. Žalobkyně za plnohodnotnou přestávku na jídlo a odpočinek považuje takovou dobu, kdy se nemusí zajímat o dění na operačním středisku ani ve věznici, dobu, kdy na její stanoviště přijde plnohodnotný samostatný zástup, kterému předá službu operátora a není oslaben žádný post jak VISS, tak i ISS. Taková osoba však ve věznici není přítomna a v denním rozkaze vedoucího oddělení vězeňské stráže na toto místo střídače velená žádná osoba není. *„Formulace, kterou žalovaný používá jako plnohodnotné střídání na jídlo a odpočinek považuje tu, že na třech zcela zásadních služebních místech zajišťujících bezpečnost celé věznice v rozhodnou dobu čerpání přestávek na jídlo a odpočinek jsou přítomni toliko příslušníci dva.“* Fakticky to znamená situaci, kdy při služební činnosti dvanáctihodinových služeb celkem u těchto příslušníků po dobu tří hodin služba není vykonávána a fakticky je tak ohrožena nejen bezpečnost věznice, ale expresivně i bezpečnost společnosti. Žalovaný ve svém vyjádření na straně sedmé uvádí, že případné nahodilé mimořádné situace se nemohou považovat za důvod nečerpání zákonné přestávky. Takový výklad však v judikatuře nemá svého místa, když platí, že i očekávání nahodilé situace je nutno považovat za součást služební činnosti a nikoliv plnohodnotné čerpání přestávky na jídlo a odpočinek.

„Problematiku čerpání přestávek na jídlo a odpočinek v současné době vytvořil pro ČR i Evropský soudní dvůr, následně i Ústavní soud ČR.“ Obě instance judikovaly, že pro nečerpání přestávky v pravém slova smyslu postačuje předpoklad a nepředvídatelnost mimořádné události, kdy příslušník musí okamžitě zasahovat. Pokud žalovaný odkazuje na Nejvyšší soud ČR, již několikrát bylo správními soudy uváděno, že „*služební zákon je speciální zákon, který nelze aplikovat pro služební činnost*“. Je zcela nerozhodné tvrzení služebního funkcionáře Věznice Kynšperk nad Ohří v tom směru, že většina mimořádných událostí se žalobkyně, resp. operačního střediska, netýkala. Jak uvedeno výše, postačuje vysoká míra pravděpodobnosti, že se tak v průběhu služby státi může. Jinak řečeno, cestou operačního střediska jsou vyhlašovány bezpečnostní signály, při nichž dochází k těm nejzávažnějším situacím, jako například napadení příslušníka, požár, vzpoura, napadení mezi vězni a podobně. Pokud taková situace ve Věznici Kynšperk nad Ohří do současné doby nevznikla, jedná se o jedinou věznici v systému vězeňské služby. V ostatních věznicích jsou takové situace a vyhlašování těchto mimořádných situací operačním střediskem naprosto běžnou situací.

38. „*Argumentace nepřiléhavostí rozsudku Městského soudu v Praze s odůvodněním, že na operačním středisku Policie ČR, který tuto problematiku řeší, se nachází více operátorů zatím, co ve Věznici Kynšperk nad Ohří tuto pozici zastává toliko jeden příslušník, svědčí naopak o vysoké důležitosti obsazení takového služebního místa osobou, která je na tento post velena.*“ Obsazování tří nejdůležitějších postů ve Věznici Kynšperk nad Ohří toliko dvěma příslušníky svědčí o běžném porušování bezpečnosti věznice, když dle názoru žalovaného se příslušník čerpající přestávku na jídlo a odpočinek nemusí zajímat o dění na jeho úseku služby. Potom takový post je zcela nadbytečný a jeho zrušením by nemohl nastat žádný následek. Takový postup je však zásadně nesprávný a mlžící skutečnou činnost na jednotlivých postech. Takové myšlení pak není myšlením vojensky organizovaného sboru, ale řízení při takovém výkonu služby je chaosem, kde každý může rozhodovat o tom, co jej náhle napadne.

V.

Duplika žalovaného

39. Žalovaný na repliku žalobkyně reagoval duplikou, ve které konstatoval následující.
40. Vzhledem k obsahu tohoto podání je třeba upozornit, že se žalobkyně nevyjadřuje pouze k předchozímu vyjádření žalovaného, ale uvádí také některé nové skutečnosti, jimiž fakticky rozšiřuje své žalobní důvody. Vzhledem k tomuto žalovaný opakovaně uplatňuje své právo na vyjádření se k obsahu repliky a své předchozí vyjádření doplňuje následovně.
41. Počínaje stranou třetí repliky žalobkyně upozorňuje na nedávná rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie, sp.zn. C-107/19, a Ústavního soudu České republiky, sp.zn. II. ÚS 1854/20, a jimi projednávanou věc – proplacení přestávek u hasičů – přirovnává ke své situaci. Žalovaný však musí konstatovat, že tato rozhodnutí nejsou na situaci žalobkyně vůbec přiléhavá. Výše zmínění účastníci řízení před Soudním dvorem Evropské unie, resp. před Ústavním soudem ČR (dále také jen jako „*hasiči*“) vykonávali práci hasiče v pracovněprávním poměru. Ze zákona měli stanovenou přestávku na jídlo a odpočinek v rozsahu 30 minut. Na rozdíl od žalobkyně však přímo z vnitřních předpisů jejich zaměstnavatelů vyplývalo, že se tito zaměstnanci musí nejpozději do dvou, resp. tří, minut dostavit i v čase přestávky na místo, kde došlo k mimořádné události a tuto událost řešit. V případě těchto hasičů tak byla nad rámec obecné iniciační povinnosti stanovena ještě

povinnost další, která však způsob trávení přestávky natolik omezovala, že již nebylo možné tuto dobu považovat za dobu k jídlu a odpočinku.

42. Ústavní soud doslova uvedl: „*To, zda práci stěžovatele lze, či nelze během přestávky na jídlo přerušit, není dáno charakterem případného zásahu, nýbrž charakterem pracovní povinnosti (pohotovosti) uložené stěžovateli. Měl-li stěžovatel povinnost být připraven zasáhnout nejpozději do tří minut, a to i během plánované přestávky na jídlo a oddech, pak vykonával práci, která ze své povahy (být ve střehu, být připraven) nemohla být přerušena.*“
43. Soudní dvůr Evropské unie potom své rozhodnutí odůvodnil mimo jiné následovně: „*S ohledem na všechny výše rozvedené úvahy je třeba na první a druhou otázku odpovědět, že článek 2 směrnice 2003/88 musí být vykládán v tom smyslu, že doba přestávky, která je poskytnuta pracovníkovi v průběhu jeho denní pracovní doby a během které musí být v případě potřeby připraven do dvou minut k výjezdu, je „pracovní dobou“ ve smyslu uvedeného ustanovení, pokud z celkového posouzení všech okolností vyplývá, že omezení uložená tomuto pracovníkovi během uvedené doby přestávky jsou takové povahy, že objektivně a velmi významně ovlivňují možnost pracovníka nakládat volně s časem, během něhož jeho profesní služby nejsou vyžadovány, a věnovat se v tomto čase vlastním zájmům.*“
44. Obě dvě rozhodnutí přitom v odůvodnění zdůrazňují, že plnohodnotné trávení přestávky není vyloučeno skutečností, že přestávka trvá pouze 30 minut či během ní může docházet k nečekanému přerušení z důvodu mimořádné události, nýbrž podstatnou skutečností je fakt, že v případě mimořádné události musí být dotčený pracovník schopen zasáhnout do konkrétního, a velmi krátkého, časového limitu dvou, resp. tří, minut. Taková časová norma pro zásah přitom zásadně vylučuje, aby daný pracovník trávil přestávku na jídlo a oddech dle svého uvážení, neboť může zpravidla vykonávat jen ty činnosti, které mu současně umožní být do dvou či tří minut plně připraven konat práci.
45. Situace u Vězeňské služby je však diametrálně odlišná, když příslušníci žádnou takovou zásahovou povinnost uloženou vnitřními předpisy nemají a vztahuje se tak na ně pouze zákonná iniciační povinnost podle § 7 zákona o Vězeňské službě. Tato však není omezena žádným časovým limitem a navíc příslušníkovi vzniká pouze v případě, že se o vzniku mimořádné události dozví. Zde je potřeba opětovně v kontextu s dokazováním provedeným v řízení konstatovat, že charakter služby, kterou vykonávala žalobkyně, umožňuje z důvodu čerpání přestávky přestávek na jídlo tuto službu v souladu se zákonem o služebním poměru přerušit, přičemž po omezenou dobu plní úkoly na stanovišti zastupující příslušník. Žalobkyně tak nemá po dobu čerpání přestávky na jídlo a odpočinek povinnost být v neustálé pohotovosti/připravenosti, což je doloženo vnitřními předpisy, které žádnou takovou povinnost žalobkyni neukládají. Jak bylo uvedeno výše, tímto však není dotčena obecná iniciační povinnost zakotvená v § 7 zákona o Vězeňské službě, avšak pouze za předpokladu, že se žalobkyně o mimořádné události vůbec dozví, neboť až v tento okamžik je u této zakročovací povinnosti splněna podmínka bezprostřední naléhavosti zákroku (např. zpozorování útěku vězně, vznik požáru v místnosti, kde se zrovna žalobkyně nachází apod.). Samotnou iniciační povinnost připustil i Ústavní soud ve výše uvedeném nálezu, konkrétně v bodě 51., těmito slovy: „*Pokud by zaměstnanec během obědové pauzy v kuchyni například zpozoroval, že někdo zapomněl zastavit tekoucí vodu nebo vypnout některý z elektrospotřebičů, nebo pokud by na pracovišti byla otevřená okna a z důvodu průvanu či bouřky by hrozilo, že může dojít k jejich rozbití, byl by zaměstnanec podle § 249 odst. 2 zákoníku práce povinen proti bezprostředně hrozící škodě sám zakročit, a to i přesto, že by zrovna čerpal přestávku na odpočinek. Pro vznik tzv. zakročovací povinnosti*

však musí být splněna podmínka bezprostřední naléhavosti zákroku (viz Horna, V., Hůrka, P., § 249 [Povinnost zaměstnance předcházet škodám]. In: Doležilek, J., Doudová, S., Horna, V., Hůrka, P., Kahle, B., Košnar, M., Randlová, N., Roučková, D., Vysokajová, M. Zákoník práce: Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2020 [Systém ASPI]).“ Ustanovení § 249 odst. 2 zákoníku práce lze přitom obsahově ztotožnit právě s § 7 zákona o Vězeňské službě.

46. Lze tak shrnout, že předestřené judikáty Soudního dvora Evropské unie a Ústavního soudu sice upravují problematiku přestávek na jídlo a odpočinek, zde však podobnost s případem žalobkyně končí. Zatímco účastníci řízení před výše zmíněnými soudy byli vnitřními předpisy zaměstnavatele omezeni již v samotném způsobu trávení přestávek tím, že jim byla i po dobu přestávky uložena povinnost být do dvou, resp. tří, minut připraven k zásahu, žalobkyně žádnou takovou povinnost během přestávky neměla. Pro konkrétní srovnání lze například uvést, že dotčení hasiči mohli vykonávat pouze činnosti, které lze zcela ukončit do dvou, resp. tří minut; v řízení s žalobkyní bylo naopak prokázáno, že jí žádným vnitřním předpisem nebylo zakazováno, aby se zcela vzdálila z prostor věznice či aby se, podle potřeby, během přestávky například vysprchovala. Je přitom evidentní, že žádný z výše zmíněných hasičů takové aktivity vykonávat nemohl, neboť by neodpovídaly podmínkám připravenosti k zásahu. Z výše uvedených důvodů jsou situace judikované Soudním dvorem Evropské unie a Ústavním soudem na žalobkyni nepřiléhavé.
47. Žalobou napadené rozhodnutí tak má oporu ve správním spise i v zákoně.

VI.

Posouzení věci soudem

48. Vzhledem k tomu, že žalobkyně ani žalovaný ve lhůtě dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu nevyjádřili nesouhlas s projednáním věci bez jednání, ač byli poučeni o tom, že v takovém případě se bude mít za to, že souhlas je udělen, rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), o věci samé bez jednání.
49. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s.ř.s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.
50. A.
51. Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 27. 4. 2018, č.j. 57Ad 2/2017-44, zrušil předchozí napadené rozhodnutí z důvodu nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Správní orgány po doplnění dokazování znovu rozhodly o zamítnutí žádosti žalobkyně. Soud má za to, že ačkoli došlo ke zjištění skutkového stavu věci, správní orgány tento nevyhodnotily správně.

B.

52. Nejprve je vhodné zmínit závěry judikatury Nejvyššího správního soudu, která se v mezidobí komplexně vyjádřila ke sporné otázce „čerpání přestávek v práci a na odpočinek“.
53. Podle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru má příslušník nárok na přestávku ve službě na jídlo a odpočinek, nejdéle po každých 5 hodinách nepřetržitého výkonu služby, jestliže služební funkcionář nerozhodne na žádost příslušníka jinak, a to při trvání směny a) do 9 hodin v rozsahu 30 minut, b) nad 9 hodin v takovém rozsahu, aby jedna přestávka činila 30 minut a ostatní přestávky činily nejméně 15 minut. Přestávka ve službě na jídlo a

odpočinek se nezapočítává do doby služby § 60 odst. 2 zákona o služebním poměru). Podle § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru jde-li o službu, jejíž výkon nemůže být přerušen, musí být příslušníkovi i bez přerušení výkonu služby zajištěna přiměřená doba na jídlo a odpočinek.

54. Nejvyšší správní soud k tomu v rozsudku ze dne 17. 8. 2022, č.j. 9 As 89/2021 - 65, uvedl: „*Smyslem a účelem tohoto ustanovení je poskytnutí přestávky na jídlo a oddech, což v případě příslušníků Vězeňské služby ČR znamená přerušení služby. Aby bylo možné konstatovat, že výkon služby příslušníků lze přerušit, musí být příslušníkům umožněno čerpat přestávky na jídlo a odpočinek nezpochybnitelným způsobem, formálně v souladu s právními předpisy a služebními předpisy, případně rozkazy tak, aby bylo zřejmé, že po celou dobu přestávky nemusí v zásadě plnit žádné služební povinnosti a úkoly spojené se stanovišti, na která jsou veleni, a mohou se věnovat pouze tomu, aby se najedli a odpočinuli si. To není popřeno samotnou skutečností, že se ve zcela výjimečných případech aktivuje jejich zákonná zakročovací povinnost. Čerpání přestávek na jídlo a odpočinek musí také fakticky umožňovat pracovní prostředí a vytíženost příslušníků. Příslušník má tedy nárok na to, aby mu v mezích daného ustanovení byla poskytnuta přestávka na jídlo a odpočinek, přičemž k proplacení neposkytnuté přestávky lze přistoupit jen za situace, v níž nebylo poskytnutí přestávky objektivně možné. Zákon o služebním poměru také počítá v § 60 odst. 3 s tím, že existuje služba, jejíž výkon nemůže být přerušen, a při výkonu takové služby nárok příslušníka v možnostech čerpání přestávky určitým způsobem omezuje.*”
55. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku také uvedl, že „*podle § 180 odst. 1 zákona o služebním poměru má služební funkcionář povinnost zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí, a za tím účelem je povinen si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí. Tato povinnost služebního funkcionáře dopadá i na řízení o žádosti příslušníka.*”
56. Pro posouzení věci jsou pak podstatné i závěry, ke kterým dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 8. 2020, č.j. 8 As 160/2018-42, kde uvedl, že „*není rozhodné to, zda se jednalo o nepřetržitý výkon služby, ale to, zda možnosti pracoviště čerpání přestávek umožňovaly. I kdyby byl výkon služby přerušitelný a zastupitelnost by byla ve služebních předpisech předpokládána, ale samotné pracovní prostředí a vytíženost příslušníků by fakticky čerpání přestávek ve službě na jídlo a odpočinek neumožňovala, bylo by nutné dospět k závěru, že čerpané přestávky měly povahu pouze přiměřené doby na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 18. 7. 2019, č.j. 8 As 257/2018-44, uvedl, že smysl a význam institutu přestávky ve službě na jídlo a odpočinek je zákonem garantovaná (nároková) doba, v rámci které policista nevykonává službu a tento časový úsek je určen výhradně k jeho odpočinku, a to způsobem, který daný policista zvolí. Je proto posuzovat samotnou faktickou možnost čerpání přestávky, nikoliv pouze formální označení služby za přerušitelnou a nařízení přestávky nadřízenými pracovníky.*”
57. Nejvyšší správní soud dále uvedl, že „*rozhodně nelze po příslušnících požadovat, aby se sami aktivně domáhali přestávky na jídlo a oddech, aniž by jim bylo konkrétně určeno, kdy takovou přestávku mohou využít. Přičemž pokud by se stanovení přestávky nedomáhali, jejich nárok na tuto přestávku by zanikl. Nárok je sice něco, co má určitá osoba právo čerpat, tomu však musí odpovídat povinnost bezpečnostního sboru minimálně takové čerpání umožnit a to nezpochybnitelným způsobem. Za takové zajištění nelze považovat to, že se příslušník svého práva na přestávku bude muset domáhat. V tomto směru Nejvyšší správní soud rovněž souhlasí s krajským soudem, že není možné přenášet odpovědnost za porušování služebních předpisů na*

samotné příslušníky s tvrzením, že se jedná o kvalifikované pracovníky, kteří měli bránit svá práva. Ze zákona o služebním poměru totiž neplyne, že by porušení povinnosti příslušníků hlásit případné nedostatky na pracovišti mělo jakýmkoliv způsobem ovlivňovat způsob počítání vykonané doby služby.”

C.

58. Jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozhodnutí, žalovaný se při zamítnutí žádosti žalobkyně opíral o několik závěrů. Zaprvé, že v případě žalobkyně docházelo k plnohodnotnému zástupu, žalobkyně mohla přestávku čerpat podle svého uvážení, nemusela mít zájem o službu, nemusela mít v době čerpání přestávky zájem o to, co se děje na stanovišti, může se libovolně vzdát ze stanoviště pro možnost čerpání přestávky, je pouze na jejím uvážení, jakým způsobem přestávku tráví. Žalovaný své závěry opřel o výpověď žalobkyně a svědků pana J. N. a pana J. P. Zadruhé, že žádná zákonná či vnitřní norma neupravuje způsob čerpání přestávky, což má znamenat, že příslušník čerpající přestávku může využít podle svého uvážení, nemusí být na příjmu RDST, nemusí být ustrojen, není standardně vysílán ke služebníkům zákroku. Zatřetí, že v knize předání služby je uveden datum a konkrétní čas služby, informace o jejím průběhu (např. kontroly oplocení), čas předání. Kniha předání služby nesouvisí s řádným střídáním a předáváním stanoviště, neboť není třeba provádět veškeré nutné úkony jako v případě předání služby (všechny nutné kontroly, zejména funkčnost tísňového hlásiče atd.). Předání služby je spojeno s celou řadou úkonů a kontrolních procesů, které je zcela zbytečné a neúčelné provádět dvakrát při každém střídání na čerpání půlhodinové přestávky. Nepředává se služba v pravém slova smyslu, jak se děje při ukončení, potažmo nástupu do služby, ale pouze se čerpáním přestávky výkon služby přerušuje.
59. Jak vyplývá ze shora citované judikatury Nejvyššího správního soudu, bylo nezbytné se zabývat tím, zda žalobkyni bylo či nebylo umožněno čerpat přestávky na jídlo a odpočinek nezpochybnitelným způsobem, resp. zda čerpání přestávek na jídlo a odpočinek fakticky umožňovalo pracovní prostředí a vytíženost příslušníků.
60. Soud má za to, že nikoli.
61. Jak vyplývá ze správního spisu, žalobkyně i svědci pánové J. N. a J. P. byli vyslechnuti dne 15. 1. 2019.
62. Žalobkyně k dotazu na průběh její služby a čerpání přestávek uvedla: *„Jsem i v přestávce pořád ve službě, když se něco stane, musí na danou situaci reagovat... Jsem nepřetržitě celý den ve službě.”* K dotazu, zda střídající převzal veškeré povinnosti, uvedla: *„Ano. Ale nedošlo k žádnému předání věci na stanovišti”*. K dotazu, jakým způsobem probíhala přestávka, žalobkyně uvedla: *„Když jdu na jídelnu, mám donucovací prostředky, RDST (vysílačka). Dále se nebudu k tomu bez zmocnění vyjadřovat”*.
63. Ač žalobkyně při své výpovědi uvedla, že čerpá přestávky a je střídána, ze shora citovaných částí její výpovědi vyplývá, že čerpání přestávky a střídání považuje za plnohodnotné. Cítila se stále ve službě a poukázala na to, že při střídání nedochází k předání věci na stanovišti.
64. Svědek pan J. N. v rámci své výpovědi uvedl: *„Nebyly vytvořeny podmínky k řádnému čerpání. Příslušníci nemohli čerpat řádně přestávky, jsou stále ve střehu. V jídelně jsme měli vysílačku - zazní-li bezpečnostní heslo, pak musíme jednat”*. K dotazu, zda někdo žádal

náhradu přestávky, uvedl: „Nežádal, spíše si nepamatuji, protože to bylo považováno za bezpředmětný”.

65. Ač svědek při své výpovědi uvedl, že střídal žalobkyni, současně výslovně uvedl, že příslušníci neměli vytvořeny podmínky pro řádné čerpání přestávky, protože musejí být stále ve střehu. Svědek tedy potvrdil výpověď žalobkyně o tom, že čerpání přestávky nebylo plnohodnotné.
66. Svědek pan J. P. k dotazu, zda je nucen přerušit přestávku, uvedl: *„Jím a vyřizuji telefonáty hovory se zaměstnanci a příslušníky. Stále jsem vyzbrojen a mám služební opasek. Po celou dobu služby - řeším změny, přechody, pohyby odsouzených. Nesu stále odpovědnost za směnu.”* K dotazu, zda nastala někdy mimořádná událost během čerpání přestávky, uvedl: *„Nepamatuji se, určitě se tak stalo. Přestávky neřeším, беру to tak, že jsem ve službě a je to součástí mojí práce. Nesouhlasím s tímto systémem, kdy jsme v práci necelých 13 hodin a zapláceno máme jen 11,5 hodin”*. K dotazu, zda chodil na obědy, uvedl: *„Chodím”*. K dotazu, zda byl v průběhu čerpání přestávky odpovědný za své pracoviště, uvedl: *„Ano”*. K dotazu, zda mu bylo někdy sděleno, že nemůže opustit objekt věznice, uvedl: *„Ne, ani mě to nenapadlo. Nemohu sundat opasek ani během přestávky.”* K připomínce vyslyšajícího, že to není pravda, lze to, uvedl: *„Budu to tedy praktikovat. Nemohu se svléknout, musím nosit ústroj, jsem ve službě celý den”*. K připomínce vyslyšajícího, že svědků kolega se sprchuje, uvedl: *„Ano to lze”*. K dotazu na střídání žalobkyně uvedl: *„Kolegyni jsem střídal na stanovišti, ale ne ze služby za účelem čerpání přestávky”*. K dotazu, zda žalobkyně musela plnit povinnosti nebo mohla čerpat, uvedl: *„Občas jsem jí zavolal, když jsem potřeboval poradit, byla zkušenější, většinou seděla v kanceláři poblíž.”* K dotazu, zda byla žalobkyně vždy vybavena donucovacími prostředky, radiostanicí, ručním telefonem, uvedl: *„Když byla v kanceláři, nebylo potřeba, když byla mimo kancelář, byla vybavena”*.
67. Ač svědek při své výpovědi uvedl, že střídal žalobkyni, výslovně potvrdil, že čerpání její přestávky občas narušil telefonátem s dotazem o radu. Tedy i tento svědek potvrdil výpověď žalobkyně o tom, že čerpání přestávky nebylo plnohodnotné, stejně jako i to, že nedocházelo k plnohodnotnému střídání, když uvedl, že žalobkyni nestřídál ze služby.
68. Soud má na podkladě shora uvedených výpovědí za to, že žalobkyně neměla „subjektivní pocit, že nemůže čerpat přestávku na jídlo a odpočinek”, jak uvedl žalovaný na straně 21 odůvodnění napadeného rozhodnutí, nýbrž byl to stav objektivní. Svědek pan J. N. potvrdil, že čerpání přestávky nebylo plnohodnotné, z toho, že příslušníci musí být ve střehu i při čerpání přestávky vyplývá, že i žalobkyně musela být stále ve střehu a nemohla řádně přestávku čerpat. V případě svědka pana J. P. nemohla být žalobkyně s ohledem na jeho pracovní vytížení v přesvědčení, že je plnohodnotně střídána, což potvrdil i on, současně musela být stále připravena zodpovědět jeho případné telefonické dotazy. První závěr žalovaného je tedy přijat zcela bez opory v provedeném dokazování.
69. Pokud jde o druhý závěr žalovaného, tak skutečnost, že „žádná zákonná či vnitřní norma neupravuje způsob čerpání přestávky”, nejde k tíži žalobkyně, ale k tíži správních orgánů. Obdobně jako když Nejvyšší správní soud uvedl, že nelze po příslušnících požadovat, aby se sami aktivně domáhali přestávky na jídlo a oddech, má soud za to, že platí, že nelze po příslušnících požadovat, aby sami nastavili systém řádného čerpání přestávky. Za nastavení systému řádného čerpání přestávky odpovídá zaměstnavatel. Skutečnost, že systém řádného čerpání přestávky nefungoval, zcela jednoznačně vyplývá z provedených výpovědí. Zmínit lze například otázku „být na příjmu RDST”, kdy se správní orgány domnívají, že příslušníci v době čerpání na příjmu nemusejí, všichni tři ale vypověděli, že musejí. Obdobně platí i

pro otázku „být ustrojen“, kdy se pan J. N. teprve v roce 2019 od vyslychajícího dozvěděl, že nemusí. V takovéto atmosféře nelze o nezpochybnitelném způsobu čerpání přestávek na jídlo a odpočinek vůbec hovořit.

70. Konečně pokud jde o třetí závěr žalovaného, nebylo-li prokázáno, že střídající převzali například veškeré informace o dosavadním výkonu služby a stejné informace poté za dobu svého zástupu nepřidali prokazatelným způsobem žalobkyni, nelze o plnohodnotnému střídání hovořit. Žalovaný na straně 9 odůvodnění napadeného rozhodnutí sám uvedl, že se jednalo o pevné stanoviště nepřetržitě obsazené 24 hodin, tudíž jeho tvrzení o „*přerušeni nikoli předání služby*“ je zcela nesprávné.
71. Dlužno k tomu doplnit, že pokud byl například pan J. P. podle své výpovědi naprosto vytížený náplní své práce po celou dobu výkonu své služby, ztěžil mohl plnohodnotně zastoupit žalobkyni, která se po dobu výkonu své služby mohla věnovat jen svým povinnostem. To se možná projevilo i v jeho dotazových telefonátech žalobkyni. Žalobkyně tudíž nemohla objektivně mít za to, že byla plnohodnotně střídána a že se po dobu přestávky se nemusí zajímat o dění na pracovišti, resp. být stále ve střehu.

VII.

Rozhodnutí soudu

72. Vzhledem k tomu, že žaloba byla důvodná, soud napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 s.ř.s.). S ohledem na zrušení napadeného rozhodnutí, soud současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). Správní orgán je v dalším řízení vázán právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

VIII.

Odůvodnění neprovedení důkazů

73. Soud neprovedl žádný z žalobkyní navržených důkazů, neboť jejich provedení nebylo nezbytné k posouzení důvodnosti či nedůvodnosti žaloby.

IX.

Náklady řízení

74. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, proto jí soud v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. přiznal právo na náhradu nákladů řízení. Náklady řízení spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 3 000 Kč a v odměně advokáta za 3 úkony právní služby, a to za jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a) a dva úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), když advokát převzal a připravil zastoupení žalobkyně a podal jejím jménem žalobu a repliku. Podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. advokátního tarifu činí sazba za jeden úkon právní služby ve věcech žalob projednávaných podle soudního řádu správního částku 3 100 Kč, tj. 9 300 Kč za tři úkony právní služby. Podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu má advokát za jeden úkon právní služby nárok na paušální částku ve výši 300 Kč. Advokát ve věci učinil celkem tři úkony, a proto soud přiznal žalobkyni částku ve výši 900 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupce žalobkyně je advokát, který je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku odpovídající této dani. Částka daně z přidané hodnoty činí 2 142 Kč. Náklady řízení tedy včetně DPH činí částku ve výši 15 342 Kč. Lhůtu k plnění určil soud podle § 160 odst. 1 zákona

č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o.s.ř.“), ve spojení s § 64 s.ř.s. Místo plnění určil soud v souladu s § 149 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s § 64 s.ř.s.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 28. března 2023

Mgr. Alexandr Krysl v.r.
předseda senátu